

Директива 85/374/ЕИО на съвета за сближаване на законите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно отговорността за вреди, причинени от дефект на стока

Директива на Съвета

от 25 юли 1985 година

за сближаване на законите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно отговорността за вреди, причинени от дефект на стока

(85/374/ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 100 от него,

като взе предвид предложението на Комисията [1],

като взе предвид становището на Европейския парламент [2],

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет [3],

като има предвид, че сближаването на законодателствата на държавите-членки относно отговорността на производителя за вреди, причинени от дефект на неговите стоки е необходимо, тъй като съществуващите различия може да нарушат конкуренцията и да засегнат движението на стоки в рамките на общият пазар и до голяма степен да доведат до различия в нивото на защита на потребителите срещу вреди, причинени от дефект на стока, както на здравето им, така и на тяхната собственост;

като има предвид, че невиновна отговорност на производителя е единственият начин за адекватно решение на проблема, специфичен за нашата епоха с нарастваща употреба на технически средства и на цялостно разпределение на рисковете, свързани с модерното технологично производство;

като има предвид, че невиновна отговорност следва да се търси единствено относно промишлено произведени движими вещи; като има предвид, че в резултат на това е целесъобразно да бъде изключена отговорността при земеделските стоки и дивеча, освен ако не са преминали през преработка по промишлен начин, която може да причини дефекти в тези стоки; като има предвид, че отговорността, предвидена в настоящата директива, следва да се прилага и по отношение на движими вещи, използвани при изграждането на недвижими имоти или вложени в недвижими имоти;

като има предвид, че защитата на потребителите предполага, че всички участници в производствения процес, следва да носят отговорност, доколкото завършената стока, съставната част или суровината, доставени от тях, са се оказали дефектни; като има предвид, че в същия смисъл отговорността следва да се разпростре както върху вносителите на стоки в рамките на Общността, така и до лица, представящи се като производители чрез поставяне на своето име, търговска марка или друг отличителен знак, или които доставят стока, чийто производител не може да бъде установен;

като има предвид, че в случаи, когато няколко лица отговарят за една и съща вреда, защитата на потребителите изисква лицето, на което е причинена вредата, да може да получи пълно обезщетение за причинените му вреди от всеки един от тях;

като има предвид, че с оглед защитата на физическото благосъстояние и собствеността на потребителите, дефектният характер на дадена стока следва да бъде определян чрез позоваване не на годността ѝ за употреба, а на липсата на такава безопасност, каквато обществото като цяло има право да очаква от стоката; като има предвид, че безопасността се преценява чрез изключване на всяка неправилна употреба на една стока, която е неоправдана при конкретните обстоятелства;

като има предвид, че справедливото разпределение на риска между увреденото лице и производителя предполага, че производителят следва да може да се освободи от отговорност, ако предостави достатъчно доказателства за наличието на оневиняващи го обстоятелства;

като има предвид, че защитата на потребителите изисква отговорността на производителя да не се намалява поради действия или бездействия на други лица, които са допринесли за причиняването на вредата; като има предвид, че може да се вземе под внимание вината на лицето, с която то е съпричинило вредата, като смекчаващо или изцяло отхвърлящо вината обстоятелство;

като има предвид, че защитата на потребителите изисква поправяне на вредите в случай на смърт или телесна повреда, както и поправяне на имуществени вреди; като има предвид, че последните трябва да се ограничат за вещи за лична употреба и консумация и подлежат на приспадане от определена сума, с оглед да се избегне съдебен спор в изключително много случаи; като има предвид, че настоящата директива не засяга обезщетенията за причинени страдания и такива, свързани с неимуществени вреди, при случаите, предвидени в практиката;

като има предвид, че следва да се приеме единен срок за предявяване на исковете за обезщетение, който е в интерес едновременно и на лицата, претърпели щети, и на производителите;

като има предвид, че стоките се изхабяват във времето и се разработват по-високи стандарти за безопасност с развитието на науката и технологиите; като има предвид, че не би било основателно да се търси отговорност от един производител в неограничен срок за дефектите в неговите стоки; като има предвид, че неговата отговорност следва да има давност, като с това не се засягат и отменят висящи иски;

като има предвид, че с цел постигане на ефективна защита на потребителите не следва да се допуска дерогация от договорни клаузи относно отговорността на производителя по отношение на увреденото лице;

като има предвид, че в съответствие с правните системи на държавите-членки, увреденото лице може да претендира за поправяне на щетите на основание на извъндоговорна отговорност, различна от предвидената в настоящата директива; доколкото тези разпоредби служат за постигане на цели, свързани с ефективната защита на потребителите, те не трябва да се засягат от настоящата директива; като има предвид, че ефективната защита на потребителите в областта на лекарствените продукти вече е осигурена в дадена държава-членка по-специално чрез специален режим на отговорност, исковете, основаващи се на този режим, следва да останат също възможни;

като има предвид, че отговорността, свързана с вреди, нанесени от атомна енергия, вече се урежда във всички държави-членки от съответни специални разпоредби, възможно е, да се изключат вреди от подобен характер от приложното поле на настоящата директива;

като има предвид, че поради изключването на селскостопанските суровини и дивеча от приложното поле на настоящата директива, в определени държави-членки може да се почувства, като се отчитат изискванията на защитата на потребителите, като прекомерно ограничаване на тази защита, следва да е възможно дадена държава-членка да разшири отговорността по отношение на тези стоки;

като има предвид, че поради подобни причини, възможността, предоставена на един производител да се освободи от отговорност, ако докаже, че състоянието на научното и технологично познание в момента, когато е пуснал своята стока на пазара, не му е позволявало да открие наличието на дефект, може да бъде възприета в други държави-членки като неоснователно ограничаване на защитата на потребителите; като има предвид, че по тази причина следва да е възможно за държава-членка да запази законодателството си или да приеме ново законодателство, което да изключва възможността за привеждането на подобно освобождаващо обстоятелство; като има предвид, че, доколкото в случай на ново законодателство използването на тази дерогация следва да не спада под нивото на съществуващия в Общността режим, за да се подобри, при възможност нивото на защита на потребителите по еднакъв начин в цялата Общност;

като има предвид, че, отчитайки правните традиции в повечето държави-членки е подходящо да се постави финансов таван на невиновната отговорност на производителя; като има предвид, че доколкото съществуват и различни правни традиции е възможно да се приеме че, дадена държава-членка може да дерогира от принципа за неограничена отговорност като определи граница на общата отговорност на производителя за вреди, причинили смърт или телесна повреда, предизвикани от едни и същи стоки, притежавани един и същ дефект, при условие че това ограничение е установено на достатъчно високо равнище, за да гарантира адекватна защита на потребителите и нормалното функциониране на общия пазар;

като има предвид, че свързаната с това хармонизация не може да бъде цялостна на настоящия етап, а само отваря възможности за по-пълна хармонизация; като има предвид, че следователно е необходимо Съветът да получава през определени периоди от време отчети и доклади от страна на Комисията относно прилагането на настоящата директива, придружени при необходимост от съответните предложения;

като има предвид, че е от изключителна важност в тази връзка да се извърши преразглеждане на тези части от директивата отнасящи се до дерогациите, предоставени на държавите-членки, при изтичането на достатъчно дълъг срок да се събира практически опит относно ефекта на тези дерогации за защитата на потребителите и за функционирането на общия пазар,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Производителят носи отговорност за вредите, причинена от дефект на неговата стока.

Член 2

< и включва се >

Член 3

< отличителен друг или марка търговска име, своето стоката върху поставя като производител, за представя което стоки, други на производството в включени части, съставни суровини вид, завършен стоки произвежда занятие по лице, всяко е>

2. Без да се засяга отговорността на производителя, всяко лице, което внася в Общността стоки с цел продажба, отдаване под наем или лизинг, или всяка друга форма на разпространение, в рамките на своята търговска дейност, се счита за производител по смисъла на настоящата директива и носи отговорност на същото основание както производителят.

3. В случаите, когато производителят на дадени стоки не може да бъде идентифициран, всеки доставчик на въпросната стока се счита за техен производител, освен ако не информира увредените лица, в рамките на разумен срок от време, за самоличността на производителя или за лицето, което му е доставило въпросната стока. Същото се отнася и за случаите на внесена стока, ако тази стока не посочва изрично самоличността на производителя според изискванията на параграф 2, дори и ако името на производителя е посочено.

Член 4

Увреденото лице е длъжно да докаже вредата, дефекта и причинната връзка между дефекта и вредата.

Член 5

Когато вследствие прилагането на настоящата директива, няколко лица са отговорни за една и съща вреда, те носят солидарна отговорност, без да се засягат разпоредбите на националното законодателство относно средството за правна защита.

Член 6

1. Стоката е дефектна, когато не отговаря на общоприетите очаквания за обичайна употреба, като се вземат предвид всички обстоятелства, включително:

- а) представянето на стоката;
- б) употребата на стоката, която основателно може да се очаква;
- в) момента на пускане на стоката в обращение.

2. Стоката не може да се смята за дефектна поради единствената причина, че впоследствие е пусната в обращение друга стока с по-добри показатели.

Член 7

Производителят не носи отговорност по настоящата директива, ако докаже, че:

- а) не е пускал стока в обращение, или

б) след като бъдат взети предвид всички обстоятелства, е вероятно дефектът, причинил вредата, да не е съществувал към момента, в който производителят е пуснал стоката в обращение, или дефектът се е появил впоследствие, или

в) не е произвел стоката за продажба или друга форма на разпространение с търговска цел и не е произвел или разпространил стоката в рамките на своята професионална дейност, или

г) дефектът се дължи на съответствието на стоката със задължителни изисквания, определени от държавни органи, или

д) състоянието на научно-техническите познания към момента на пускане на стоката в обращение не е позволявало установяването на дефекта; или

е) когато се отнася за производител на съставна част, че дефектът на съставната част се дължи на разработването или проектирането на стоката, в която тази част е включена, или на указания за стоката, дадени от производителя.

Член 8

1. Без да се засягат разпоредбите на националното право относно средството за правна защита, отговорността на производителя не се намалява, когато вредите са причинени едновременно от дефектната стока и от намеса на трето лице.

2. Отговорността на производителя може да бъде намалена или той може да бъде освободен от отговорност, когато с оглед на обстоятелствата вредата е предизвикана едновременно от дефект на стоката и по вина на увреденото лице или лице, за което увреденото лице носи отговорност.

Член 9

<>

а) причиняване на смърт или телесна повреда;

б) повреждане или унищожаване на вещь, различна от дефектната стока, на стойност не по-малка от 500 ECU, ако вещта:

(i) е от вид предназначен по правило за лична употреба или консумация, и

(ii) е била предназначена и използвана от увреденото лице основно за лична употреба или консумация.

Настоящият член се прилага в съответствие с националните разпоредби относно неимуществени вреди.

Член 10

1. Държавите-членки предвиждат в законодателството си, че искът за обезщетение по настоящата директива се погасява в тригодишен давностен срок, считано от датата, на която ищецът е узнал или е следвало да узнае за вредата, дефекта и самоличността на производителя.

2. Настоящата директива не засяга разпоредбите в законодателството на държавите-членки относно спирането или прекъсването на давността.

Член 11

Държавите-членки предвиждат в законодателствата си, че правата, предоставени на увреденото лице вследствие прилагането на настоящата директива, се погасяват с изтичането на десетгодишен срок, считано от датата, на която производителят е пуснал в обращение стоката, причинила вредата, освен ако увреденото лице междуременно е предявило иск срещу него.

Член 12

Отговорността на производителя вследствие прилагането на настоящата директива не може да бъде ограничавана или изключвана по отношение на увреденото лице чрез изключваща или освобождаваща от отговорност клауза.

Член 13

Настоящата директива не засяга правата на увредените лица, които те могат да имат на основание на правото на договорна и извъндоговорна отговорност или на основание на даден специален режим, съществуващ към момента на нотифициране на настоящата директива.

Член 14

Настоящата директива не се прилага за вреди, настъпили от злополуки, причинени от атомна енергия, и предвидени в международни конвенции, ратифицирани от държавите-членки.

Член 15

1. Всяка държава-членка има право:

< селскостопански също означава >

б) чрез дерогация от член 7, буква д) да запази в сила или, съгласно описаната в параграф 2 от настоящия член процедура, да предвиди в законодателството си изискването, че производителят носи отговорност, дори и в случаите, когато докаже, че състоянието на научно-техническите познания към момента на пускане на стоката в обращение не е позволявало откриването на дефекта.

2. Държава-членка, която желае да въведе в законодателството си мерките, посочени в параграф 1, буква б) следва да предостави законодателния текст на предложените мерки на Комисията. Тя информира останалите държави-членки за тези мерки.

Заинтересованата държава-членка отлага временно предложените мерки за срок от девет месеца, след като е информирала за това Комисията, и при условие, че междуременно Комисията не е представила на Съвета предложение за изменение на настоящата директива по отношение на съответната материя. В случай че три месеца след получаване на тази информация Комисията не съобщи на заинтересованата държава-членка, че смята да представи на Съвета предложение, държавата-членка може да предприеме предложените от нея мерки незабавно.

Когато Комисията не представи на Съвета предложение за изменение на настоящата директива в рамките на горепосочените девет месеца, съответната държава-членка отлага влизането в сила на предложените от нея мерки за срок от 18 месеца, считано от датата на представяне на предложението.

3. Десет години след датата на нотифициране на настоящата директива, Комисията представя на Съвета отчет за въздействието върху защитата на потребителите и функционирането на общия пазар на прилагането от съдилищата на член 7, буква д) и на параграф 1, буква б) от настоящия член. С оглед на този отчет Съветът решава по предложение на Комисията и съгласно условията в член 100 от Договора, дали да отмени член 7, буква д).

Член 16

1. Всяка държава-членка може да предвиди, че пълната отговорност на производителя за вреди при смърт или телесна повреда на физическо лице, причинени от стоки с един и същ дефект, е ограничена до сума, която е не по-малка от 70 милиона ECU.

2. Десет години след датата на нотифициране на настоящата директива, Комисията представя на Съвета отчет за въздействието върху защитата на потребителите и функционирането на общия пазар на прилагането на парична граница на отговорността в тези държави-членки, които са използвали възможностите от параграф 1. С оглед на този доклад Съветът решава дали да отмени параграф 1 по предложение на Комисията и съгласно член 100 от Договора.

Член 17

Настоящата директива не се прилага за стоки, пуснати в обращение преди датата, на която разпоредбите на член 19 влизат в сила.

Член 18

1. По смисъла на настоящата директива понятието ECU е определено съгласно смисъла му в Регламент (ЕИО) № 3180/78 [4], изменен с Регламент (ЕИО) № 2626/84 [5]. Стойността на ECU във валутата на всяка от държавите-членки първоначално се изчислява по курса на датата на приемане на настоящата директива.

2. На всеки пет години Съветът по предложение на Комисията проучва, необходимостта от преразглеждане на сумите, посочени в настоящата директива, с оглед на икономическите и парични показатели в рамките на Общността.

Член 19

1. Държавите-членки въвеждат в сила не по-късно от 3 години от датата на нотифициране на настоящата директива законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно информират Комисията за това [6].

2. Процедурата, посочена в член 15, параграф 2, се прилага от датата на нотифициране на настоящата директива.

Член 20

Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното си законодателство, които приемат в областта, уредена от настоящата директива.

Член 21

На всеки пет години Комисията представя отчет пред Съвета относно прилагането на настоящата директива и, при необходимост представя подходящите предложения.

Член 22

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 25 юли 1985 година.

За Съвета

Председател

J. Poos